

ЦЕНТР ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА
Національної академії наук України
1
Українського товариства охорони пам'яток
історії та культури

**ПРАЦІ ЦЕНТРУ
ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА**

Збірник наукових праць

Випуск 18

УДК [930.2+069](477)(06)

Центр пам'яткознавства Національної академії наук України
і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Центру пам'яткознавства НАН України та УТОШК
(протокол № 11 від 30 листопада 2010 р.)*

Рецензенти:

доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України Г.Ю. Івакін
доктор історичних наук, професор В.О. Горбик

Редакційна колегія

О.М. Титова (*головний редактор*), **В.І. Акуленко**, **Л.О. Гріфен**,
Т.В. Кара-Васильєва, **Б.В. Колосок**, **В.О. Константинов**, **С.І. Кот**,
С.Д. Крижицький, **А.А. Непомнящий**, **М.Т. Пархоменко**,
В.І. Попик, **С.І. Посохов**, **Л.В. Прибсга**, **Н.М. Сенченко**,
Д.В. Степовик, **Ю.Г. Тютюнник**, **Р.В. Чугай**, **О.В. Шуба**, **С.Ю. Зозуля**
(*відповідальний секретар*)

Адреса редакції

вул. Івана Мазепи, 21, корп. 19, м. Київ, 01015, Україна
тел. +380 (44) 2807879, тел./факс +380 (44) 2806463
e-mail: zp_vydannja@ukr.net

Видання зареєстровано Міністерством юстиції України
(свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 16073–4545Р від 21.12.2009 р.)

Науковий збірник “Праці Центру пам'яткознавства” внесений
до переліку фахових видань з історичних наук та мистецтвознавства
(Постанова Президії ВАК України від 08.06.2005 р. № 2–05/5)

**Видано за фінансової підтримки
Українського товариства охорони пам'яток
історії та культури**

Зміст

На останній сторінці обкладинки (зверху донизу): «Христос в точилі» (Christ of the Mystic Wine Press). Південні Нідерланди, са. 1500, матеріали: вовна, шовк, металеві нитки, розміри: 73,5-77,5 см, знаходиться в Метрополітен-музеї (відділ Середньовічного мистецтва), реставратор Кетрін Колбрен; «Дама та два кавалера» (A Lady and Two Gentlemen). Південні Нідерланди, 1450–1455, матеріали: вовна, шовк, позолочені і срібні нитки, розмір 288,9-325,1 см, знаходиться в Метрополітен-музеї (відділ Середньовічного мистецтва), реставратори Тіна Кейн, Мідрі Сато; «Три кавалери та дві дами» (Three Gentlemen and Two Ladies). Південні Нідерланди, 1450–1455, матеріали: вовна, шовк, позолочені і срібні нитки, знаходиться в Метрополітен-музеї (відділ Середньовічного мистецтва), реставратори Роні Бернет, Ольга Ярема-Винар (до статті О.С. Яреми-Винар «Методи реставрування gobеленів (на базі технологій, розроблених у лабораторії відділу реставрації текстильних виробів Метрополітен-музею)» (стор. 186-196))

ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ІСТОРІОГРАФІЯ ПAM'ЯТКОЗНАВСТВА

- Л.О. Гріффен* До питання про теоретичні основи пам'яткознавства 5
В.П. Бадяк Становлення засад пам'яткоохоронної роботи у Львові 21
О.В. Принь Повоєнне відновлення державної системи охорони культурної спадщини у Донбасі 1945–1952 роках 35
В.І. Акуленко Імплементация норм міжнародного права про охорону культурних цінностей у законодавстві про Збройні сили України 51

АРХІТЕКТУРНА ТА МІСТОБУДІВНА СПАДЩИНА

- К.В. Гончарова* Методичні принципи реставрації дерев'яних храмів в Україні у 1950-1980-х роках 61
О.М. Сердюк Функціональна адаптація пам'яток київської житлової архітектури другої половини ХІХ – початку ХХ ст. 75
Т.Д. Товстенко, М.Ю. Тямін Етапи розвитку розпланування та забудови м. Умані 84
А.П. Римар, Н.А. Загрива Актуальність наукового моніторингу стану пам'яток архітектури (досвід Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника) 97
В.М. Парацій Функціональне використання замкових комплексів Тернопілля: теоретичні осмислення й аналогі історичних традицій 102
О.М. Збруцький Оборонна система палацового комплексу князів Сангушків у м. Ізяслав Хмельницької обл. Північно-західний бастион 112

ПАМ'ЯТКИ АРХЕОЛОГІЇ

- Н.М. Рудика* До питання про грабінницьку археологію 119
Д.О. Староверов До питання ідентифікації ризьких солідів королеви Христини 125
В.О. Бітковський Пам'ятки археології заповідника «Стародавній Київ» (сучасний стан) 143

МУЗЕЄЗНАВСТВО

- Н.П. Боротканич* Асоціація музеїв космонавтики: історія, розвиток, сьогодення 157
А.А. Гужаловский Из истории продаж белорусских музейных ценностей за границу 164

<i>Л.А. Гайда</i> Презентація музейної кімнати з історії освіти Кіровоградщини	179
<i>О.С. Ярема-Винар</i> Методи реставрування гобеленів (на базі технологій, розроблених у лабораторії відділу реставрації текстильних виробів Метрополітен-музею)	186
ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ	
<i>Г.А. Горбунова</i> Людмила Морозова: життя і творчість	197
ІСТОРИЧНЕ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО	
<i>В.В. Корнієнко</i> Молитовний напис Брючислава Святополковича з Софії Київської	211
<i>С.Й. Татаринов</i> Репресовані православні ієрархи з Бахмуту та Сталіно	218
<i>А.Ф. Примак</i> Діяльність «Общества защиты и сохранения в России памятников искусства и старины» в Україні	226
<i>О.Ю. Серова</i> Мініміалізм та український музичний простір	233
ПАМ'ЯТКИ НАУКИ І ТЕХНІКИ	
<i>Ю.Г. Тютюнник, О.Д. Лаврик</i> Водяні млини середньої частини басейну Дніпра та Південного Бугу	247
ЦЕРКОВНЕ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО	
<i>Н.М. Сенченко</i> Історія Бершадського Свято-Преображенського чоловічого монастиря (XVIII–XIX ст.)	261
РЕЦЕНЗІЇ, ДИСКУСІЙНІ ПРОБЛЕМИ, ГІПОТЕЗИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
<i>О.М. Титова</i> Ще раз про значення вивчення нерухомих і рухомих пам'яток українського козацтва	273
<i>Н.М. Сиряміна</i> Мегалітичний феномен світу: чи існує в Україні?	279
<i>С.Ю. Зозуля</i> Пам'яtkознавчі й історико-регіоналістичні студії як мотивація до науково-організаційної роботи (досвід проведення I Спаських читань у Ніжині)	286
ХРОНІКА: ПОДІЇ З ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА Й МУЗЕЄЗНАВСТВА	289
ДО 75-РІЧЧЯ ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПАМ'ЯТКОЗНАВЦЯ	297
АВТОРИ ЗБІРКИ	300
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗБІРКИ	302